

สหพันธรัฐรัสเซีย (Russian Federation)

เมืองหลวง มอสโก

ที่ตั้ง อยู่ทั้งภูมิภาคเอเชียตอนเหนือและภูมิภาคยุโรป มีเทือกเขาอูรอลเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างทั้งสองทวีป พื้นที่ 17,098,242 ตร.กม. (พื้นที่ใหญ่กว่าไทยประมาณ 35 เท่า) พื้นที่ใหญ่ที่สุดในโลกโดยพื้นที่มากกว่า 2 ใน 3 อยู่ในทวีปเอเชีย แบ่งเป็นพื้นดิน 16,377,742 ตร.กม. และพื้นน้ำ 720,500 ตร.กม. ระยะทางจากด้านตะวันออกจรดตะวันตก 9,000 กม. และจากด้านเหนือจรดใต้ 4,000 กม. มีชายแดนยาวรวมกัน 22,408 กม. และชายฝั่งทะเลยาวรวมกัน 37,653 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จรมมหาสมุทรอาร์กติก
ทิศตะวันออก	จรมมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ
ทิศตะวันออกเฉียงใต้	ติดจีน
ทิศใต้	ติดเกาหลีเหนือ จีน มองโกเลีย คาซัคสถาน อาเซอร์ไบจานและจอร์เจีย
ทิศตะวันตก	ติดยูเครน เบลารุส ลัตเวีย ลิทัวเนีย และเอสโตเนีย
	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดฟินแลนด์ และนอร์เวย์

ภูมิประเทศ ทางตะวันตกของเทือกเขาอูราลเป็นที่ราบกว้างใหญ่และเนินเขา ภาคไซบีเรียมีป่าสนขนาดใหญ่ และเป็นที่ราบผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง พื้นที่ทางใต้เป็นที่ราบสูงและเทือกเขา ชายฝั่งทะเลมีทั้ง ชายฝั่งลาดชัน ชายฝั่งราบเรียบ และชายฝั่งราบลุ่ม มีอ่าวขนาดต่าง ๆ มากมาย มีคาบสมุทรขนาดใหญ่ คือ คาบสมุทรคัมชัตกาอยู่ทางตะวันออก และคาบสมุทรไคมีร์อยู่ทางเหนือ โดยติดทะเล 13 แห่ง ได้แก่ 1) ทะเลโอคอตสค์ 2) ทะเลญี่ปุ่น 3) ทะเลแคสเปียน 4) ทะเลอะซอฟ 5) ทะเลดำ 6) ทะเลบอลติก 7) ทะเลขาว 8) ทะเลแบเรนต์ส 9) ทะเลคารา 10) ทะเลลัปเตฟ 11) ทะเลไซบีเรียตะวันออก 12) ทะเลชุกชี และ 13) ทะเลแบริง และมี 11 เส้นแบ่งเวลา (UTC +2 ถึง UTC+12)

ภูมิอากาศ หลากหลายและแตกต่างกันที่ทางภูมิศาสตร์ มีฤดูหนาวยาวนาน อากาศหนาวจัดและพื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยหิมะเป็นเวลานานถึง 6 เดือน โดยมีภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสเตปป์ทางตอนใต้ ภูมิอากาศแบบชื้นภาคพื้นทวีปในพื้นที่ด้านยุโรป และภูมิอากาศกึ่งอาร์กติกในไซบีเรียกับทุนดราในเขตขั้วโลกเหนือ รัสเซียมี 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว (ธ.ค.-ก.พ.) ฤดูใบไม้ผลิ (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูร้อน (มิ.ย.-ส.ค.) และฤดูใบไม้ร่วง (ก.ย.-พ.ย.)

ทรัพยากรธรรมชาติ มีน้ำมันสำรองและก๊าซธรรมชาติจำนวนมาก ถ่านหิน ป่าไม้ แร่ธาตุสำคัญทางยุทธศาสตร์และแร่ธาตุหายาก อาทิ แร่ใยหิน (Asbestos) แร่โคลัมเบียม (Columbium) หรือไนโอเบียม (Niobium) แร่สแกนเดียม (Scandium)

ประชากร 146,748,600 คน (ณ 1 ม.ค.2563 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติรัสเซีย) สัดส่วน ชาย 46.26% หญิง 53.74% ที่อยู่อาศัย ในเมือง 74.8% (เมืองที่หนาแน่น 6 อันดับแรก ได้แก่ มอสโก เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก โนโวซีบีร์สค์ ยากาเตรินบูร์ก คาซาน และนิจนีนอฟโโกรอด) ชนบท 25.2% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 17.67% วัยรุ่น (15-24 ปี) 9.58% วัยทำงาน (25-54 ปี) 43.58% วัยเริ่มชรา (55-64 ปี) 14.2% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 14.97% อายุขัยเฉลี่ยของประชากร 72 ปี เพศชาย 67 ปี เพศหญิง 77 ปี อัตราการเกิด 10.7 คนต่อ 1,000 คน อัตราการตาย 13.4 คนต่อ 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร - 0.11% อัตราการย้ายถิ่นฐาน 1.7 คนต่อ 1,000 คน อายุเฉลี่ยหญิงตั้งครั้งแรก 24.6 ปี

รายละเอียดประชากร รัสเซีย 77.7% ตาตาร์ 3.7% ยูเครน 1.4% บาชคีร์ 1.1% เชเชน 1% อื่น ๆ 10.2% และระบุไม่ได้ 3.9% โดยรัสเซียมี 124 ชาติพันธุ์

ศาสนา คริสต์นิกายรัสเซียออร์ทอดอกซ์ 75% อิสลาม 10-15% หรือประมาณ 20 ล้านคน (มีกว่า 40 กลุ่มส่วนมากเป็นอิสลาม (ซุนนี)) และคริสตินิกายอื่น ๆ 2%

ภาษา ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการ มีผู้ใช้ 85.7% ภาษาตาตาร์ 3.2% ภาษาเชเชน 1% และภาษาของชนกลุ่มน้อยอื่น 10.1%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 99.7%

การก่อตั้งประเทศ ราชนวงศ์โรมานอฟปกครองรัสเซียตั้งแต่ปี 2156 จนกระทั่งมีการโค่นล้มราชบัลลังก์ของซาร์นิโคลัสที่ 2 ซึ่งเป็นการสิ้นสุดของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองของกลุ่มบอลเชวิก ที่มีนายวลาดีมีร์ เลนิน เป็นผู้นำ เมื่อปี 2460 (ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1) กลุ่มบอลเชวิกเข้าบริหารประเทศและจัดตั้งสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต (Union of Soviet Socialist Republic-USSR) หรือสหภาพโซเวียต (Soviet Union) ขึ้นเมื่อปี 2465

พรรคคอมมิวนิสต์บริหารปกครองสหภาพโซเวียตอยู่จนถึงปี 2528 หลังจากนั้นนายมีคาอิล กอร์บาชอฟ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ ดำเนินนโยบายปฏิรูประบบสังคมนิยมภายใต้ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีทางการเมือง (Perestroika และ Glasnost) ซึ่งการเปิดเสรีทางการเมืองนำไปสู่การล่มสลายของสหภาพโซเวียตเมื่อปี 2534 โดยแยกออกเป็น 15 ประเทศ ดังนี้ 1. รัสเซีย 2. มอลโดวา 3. เบลารุส 4. ยูเครน 5. อาร์เมเนีย 6. อาเซอร์ไบจาน 7. จอร์เจีย 8. คาซัคสถาน 9. อุซเบกิสถาน 10. เติร์กเมนิสถาน 11. คีร์กีซสถาน 12. ทาจิกิสถาน 13. ลัตเวีย 14. เอสโตเนีย และ 15. ลิทัวเนีย

วันชาติ 12 มิ.ย. (วันประกาศอิสรภาพ)

การเมือง ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและมีอำนาจบริหารประเทศ โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปี (ขยายจากเดิมวาระละ 4 ปีหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อ 4 มี.ค.2555)

การเมืองของรัสเซียยังคงมีเสถียรภาพนับตั้งแต่การประชุมประท้วงขนาดใหญ่และประปราย ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ 4 ธ.ค.2554 และการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อ มี.ค.2555 ซึ่งขณะนั้นมีผู้ประท้วงเรียกร้องให้ประธานาธิบดีวลาดีมีร์ ปูติน ลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 3 และวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นผู้นำเผด็จการที่ครองอำนาจยาวนานถึง 12 ปี จากการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีติดต่อกัน 2 สมัย (ระหว่างปี 2543-2551) และดำรงตำแหน่ง นรม. (ระหว่างปี 2551-2555) และเมื่อ 18 มี.ค.2561 ประธานาธิบดีปูติน ลงสมัครแข่งขันเลือกตั้งในนามผู้สมัครอิสระและชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียง 76.66% ถือเป็นครองตำแหน่งสมัยที่ 4 ดำรงตำแหน่งถึงปี 2567 ทั้งนี้ พลเมืองรัสเซียออกมาใช้สิทธิทั้งหมด 67% ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีคูหาเลือกตั้งในและนอกรัสเซียกว่า 97,027 คูหา สำหรับการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลรัสเซียที่มีนาย Alexei Navalny เป็นแกนนำ เมื่อ 26 มี.ค.2560 และ 12 มิ.ย.2560 ได้รับการสนับสนุนจากชาวรัสเซีย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและคนรุ่นใหม่ในหลาย 10 เมือง แม้ไม่สามารถสั่นคลอนเสถียรภาพรัฐบาล แต่ก็กระตุ้นให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ รัฐบาลรัสเซียยังคงใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือหลักในการบริหารและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ทั้งการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย และการควบคุมการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมที่อาจกระทบต่อ

เสถียรภาพของรัฐบาล ทั้งนี้ ปี 2563 ประเทศตะวันตกโจมตีและกล่าวหารัฐบาลรัสเซียว่าอยู่เบื้องหลังการใช้ยาพิษต่อ นาย Navalny เมื่อ 20 ส.ค.2563 ขณะที่ทางการรัสเซียปฏิเสธว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

รัสเซียมีรูปแบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ ประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้ารัฐบาล นรม.เป็นหัวหน้า ฝ่ายบริหาร ใช้รัฐธรรมนูญฉบับ 12 ธ.ค.2536 และมีการลงประชามติทั่วประเทศเมื่อ 25 มิ.ย.-1 ก.ค.2563 เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยผลปรากฏว่า ประชาชน 77.92% เห็นชอบรับร่าง ขณะที่ 21.27% คัดค้าน โดยมีผู้มาใช้สิทธิทั้งสิ้น 67.97% โดยมีสาระสำคัญ อาทิ การขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีรัสเซียได้มากกว่าสองสมัยติดต่อกัน การกำหนดให้ประธานาธิบดีคนปัจจุบันสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีกครั้งหากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ ส่งผลให้ประธานาธิบดีปูตินอาจอยู่ในอำนาจต่อเนื่องยาวนานถึงปี 2579 รวมถึงประเด็นการขยายอำนาจรัฐสภาและศาลรัฐธรรมนูญรัสเซีย

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งวาระละ 6 ปี มีอำนาจแต่งตั้ง นรม. และ ครม. การแต่งตั้ง นรม. ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ประธานาธิบดีมีอำนาจสั่งการโดยตรงต่อ รมต. หรือหน่วยงานด้านความมั่นคง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และมีอำนาจยุบสภา ประธานาธิบดีปูตินเข้าดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 4 เมื่อ 7 พ.ค.2561

ทั้งนี้ ปัจจุบันรัสเซียมีทั้งหมด 21 กระทรวง 20 หน่วยงานขึ้นตรง (Federal Services and Agencies) 2 นิติบุคคลจัดตั้งโดยรัฐเพื่อภารกิจเฉพาะ และมี 3 กองทุนของรัฐบาล โดยโครงสร้างบริหารหน่วยงานของรัฐแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ 1) ภายใต้กำกับดูแลของประธานาธิบดีจำนวน 14 หน่วยงาน อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม หน่วยข่าวกรอง 2) หน่วยงานระดับกระทรวงภายใต้กำกับดูแลของรัฐบาล จำนวน 16 กระทรวง อาทิ กระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษา และ 3) หน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับดูแลของรัฐบาล จำนวน 10 หน่วยงาน

สำหรับปี 2563 มีการปรับ ครม.ที่สำคัญ 2 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 เมื่อ 21 ม.ค.2563 ประธานาธิบดีรัสเซีย ลงนามแต่งตั้ง ครม.ชุดใหม่ ซึ่งมีนายมิกฮาอิล มิชустิน นรม.รัสเซียคนใหม่เปิดประชุม ครม.ครั้งแรกในวันเดียวกัน โดยมีประเด็นหลักคือการปรับปรุงงบประมาณของปี 2563 และแผนงบประมาณปี 2564-2565 เฉพาะอย่างยิ่งของกระทรวงการคลังและกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ เป็นการปรับ ครม.ทั้งชุด ภายหลังจาก ครม.ยื่นหนังสือลาออกเมื่อ 15 ม.ค.2563 โดยแต่งตั้งนายมิกฮาอิล มิชустิน เป็น นรม. แทนที่นายดมิตรี เมดเวเดฟ ซึ่งย้ายไปดำรงตำแหน่ง รอง ลมช.รัสเซีย และยุบกระทรวงกิจการคอเคซัสเหนือให้โอนภารกิจและ จนท.ไปกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ ขณะที่ลดตำแหน่งรอง นรม.เหลือเพียง 9 ตำแหน่ง

ครั้งที่ 2 เมื่อ 10 พ.ย.2563 มีการเพิ่มตำแหน่ง รอง นรม.ใหม่ อีก 1 ตำแหน่ง รวมเป็น รอง นรม. 10 ตำแหน่งเหมือนเดิม โดยแต่งตั้งนายอเล็กซานเดอร์ โนวัค (อายุ 50 ปี/ปี 2564) อดีต รมว.กระทรวงพลังงาน (ปี 2555-2563) ให้ดำรงตำแหน่ง รอง นรม. และปรับเปลี่ยน รมต. อีก 5 กระทรวง ได้แก่ 1) รมว.กระทรวงพลังงาน แต่งตั้งนาย Nikolai Shulginov (อายุ 70 ปี/ปี 2564) ประธานบริหารรัฐวิสาหกิจองค์กร RusHydro PJSC ผู้ประกอบการพลังงานน้ำ 2) รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ แต่งตั้งนาย Alexander Kozlov (อายุ 40 ปี/ปี 2564) อดีต รมว.กระทรวงพัฒนาตะวันออกไกล 3) รมว.กระทรวงพัฒนาตะวันออกไกล แต่งตั้งนาย Alexei

Chekunkov (อายุ 41 ปี/ปี 2564) ผู้บริหารกองทุนพัฒนาภาคตะวันออกไกล (Far East Development Fund) และอดีตผู้บริหารกองทุนรวมเพื่อการลงทุนระหว่างรัสเซีย-จีน (Russia-China Investment Fund) 4) รมว.กระทรวงโยธา การเคหะ และสาธารณูปโภค แต่งตั้งนาย Irek Faizullin (อายุ 59 ปี/ปี 2564) อดีต รมช.กระทรวงโยธาฯ และ 5) รมว.กระทรวงคมนาคมแต่งตั้งนาย Vitaly Savelyev (อายุ 67 ปี/ปี 2564) ประธานบริหารสายการบินแห่งชาติ Aeroflot

ฝ่ายนิติบัญญัติ : เป็นระบบ 2 สภา รัฐสภา (Bicameral Federal Assembly) ประกอบด้วย

1) สภาสหพันธรัฐ (Federation Council) หรือสภาสูง มีสมาชิก 170 คน (โดยผู้บริหารระดับสูงและ จนท. กฎหมายจากเขตการปกครอง 83 เขต แต่งตั้งเขตละ 2 คน) วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี และ 2) สภาผู้แทนราษฎร (Duma) มีสมาชิก 450 คน ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบผสม คือ การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต 225 คน และระบบสัดส่วนหรือบัญชีรายชื่อของพรรค 225 คน วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี (ขยายจากเดิมวาระละ 4 ปีนับแต่การเลือกตั้ง เมื่อ 4 ธ.ค.2554) การเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 18 ก.ย.2559 เร็วขึ้นจากกำหนดเดิมใน ธ.ค.2559 โดยพรรค United Russia มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด 341 คน (ปี 2563 เหลือ 338 คน) พรรค Communist Party of the Russian Federation 43 คน พรรค Liberal Democratic Party of Russia 40 คน พรรค A Just Russia 23 คน พรรค Rodina 1 คน พรรค Civic Platform 1 คน และว่าง 3 ตำแหน่ง การเลือกตั้งครั้งต่อไปกำหนดจัดขึ้นใน 19 ก.ย.2564 ทั้งนี้ เขตโครเมียและเซวัสโตปอล ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะตามกฎหมายระหว่างประเทศ

สำหรับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่สำคัญของรัสเซีย อาทิ ปี 2555 เพิ่มนิยาม “Foreign Agents” ในกฎหมายควบคุม NGOs ปี 2560 กฎหมายควบคุมสื่อมวลชน ปี 2562 รัสเซียมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายครั้งใหญ่โดยมีการพิจารณากลับกรองและยกเลิกกฎระเบียบเก่าที่ล้าสมัยซึ่งนำโดยนายดมิตรี เมดเวเดฟ (นรม.ขณะนั้น) อาทิ กฎหมายอธิปไตยทางอินเทอร์เน็ตของรัสเซีย (Sovereign Internet Law) มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 พ.ย.2562 ปี 2563 มีการแก้ไขกฎหมายสำคัญหลายฉบับ อาทิ กฎหมายให้สัญชาติ รัสเซียแก่ชาวต่างชาติ กฎหมายสินทรัพย์การเงินดิจิทัลในรัสเซีย

ทั้งนี้ รัสเซียอยู่ระหว่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยห้วง 25 มิ.ย.-1 ก.ค.2563 มีการลงประชามติ แก้ไขรัฐธรรมนูญทั่วประเทศ โดยชาวรัสเซีย 78.03% เห็นชอบรับร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญรัสเซีย นำสู่การเสนอ กฎหมายการปรับโครงสร้าง ส.ว. ให้มีตำแหน่ง ส.ว.ตลอดชีพ ได้แก่ อดีตประธานาธิบดีซึ่งจะมีอำนาจแต่งตั้ง สมาชิกจาก ครม. หรือรัฐสภา ให้ดำรงตำแหน่ง ส.ว.ตลอดชีพได้อีก 7 คน และกฎหมายเอกสิทธิ์การคุ้มครอง ประธานาธิบดีให้คุ้มครองตลอดชีวิต แม้สิ้นสุดสถานะตำแหน่งประธานาธิบดี

ฝ่ายตุลาการ : ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) และพัฒนาการกฎหมายรัสเซียได้รับ อิทธิพลจากการกฎหมายสังคมนิยม (Socialist Law) สำหรับกระบวนการพิจารณาของศาลได้รับอำนาจจาก รัฐธรรมนูญรัสเซีย เป็นอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร มีการปรับโครงสร้างครั้งล่าสุดเมื่อปี 2557 สำหรับปัจจุบัน รัสเซียมีศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ (Constitutional Court) โดยมีศาลรัฐธรรมนูญรัฐต่าง ๆ จำนวน 16 ศาล ขณะที่ศาลฎีกาแห่งสหพันธรัฐ (Supreme Court) มีเขตอำนาจศาล 1) พิจารณาคดีทั่วไป ได้แก่ คดีแพ่ง (แพ่ง/ครอบครัว/แรงงาน) คดีอาญา คดีปกครอง คดีการเมือง (ระดับ รัฐ/เมือง/เขต/ท้องถิ่น)

และมีระบบศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ได้แก่ ศาลทหาร (ระดับ ทหารภาคและทหารเรือ/ทหารในฐานทัพ) และ 2) คดีพาณิชย์ (ระดับภาค/อุทธรณ์/รัฐและเมือง) โดยครอบคลุมศาลเมืองมอสโกและศาลทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นการรวมศาลพาณิชย์สูงสุดเข้ากับศาลฎีกา เมื่อค.พ.2556 เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพิจารณาคดี ทั้งนี้ ผู้พิพากษาสังกัดพลเรือนโดยได้รับความเห็นชอบจากประธานาธิบดี สำหรับอำนาจประธานศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา (The Plenary Session) สามารถเชิญประธานศาลรัฐธรรมนูญ อัยการสูงสุด รมว.ยุติธรรม และบุคคลอื่น ให้เข้าร่วมเพื่อขอความเห็นได้

ปี 2563 รัสเซียแก้ไขกฎหมายวิธีสบัญญัติประมวลพาณิชย์ (Russian Arbitrazh Procedural Code) เมื่อ 19 มิ.ย.2563 กำหนดให้ศาลพาณิชย์มีอำนาจศาลครอบคลุมข้อพิพาททั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีมูลเหตุจากมาตรการคว่ำบาตรทางการค้าจากต่างชาติ แม้ในสัญญากำหนดเงื่อนไขไว้เป็นอย่างอื่น เฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงที่จะระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ

พรรคการเมือง : ระบบหลายพรรค พรรคการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ 1) พรรค United Russia เป็นพรรครัฐบาล (ปี 2563 มี 338 ที่นั่ง) มี นายดมิตรี เมดเวเดฟ เป็นหัวหน้าพรรค 2) พรรค Communist Party of the Russian Federation (CPRF) (43 ที่นั่ง) มีนาย Gennady Zyuganov เป็นหัวหน้าพรรค 3) พรรค Liberal Democratic Party of Russia (LDPR) (40 ที่นั่ง) มีนาย Vladimir Zhirinovskiy เป็นหัวหน้าพรรค 4) พรรค Just Russia (23 ที่นั่ง) มีนาย Sergey Mironov เป็นหัวหน้าพรรค 5) พรรค Rodina (1 ที่นั่ง) มี นาย Aleksei Zhuravlyov เป็นหัวหน้าพรรค และ 6) พรรค Civic Platform (CP) (1 ที่นั่ง) โดย มีนาย Rifat Shaykhutdinov เป็นหัวหน้าพรรค

รัสเซียแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 เขตสหพันธ์ (Federal Districts) แต่ละเขตบริหารโดยผู้ว่าราชการเขต ซึ่งประธานาธิบดีรัสเซียเป็นผู้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้แทนประธานาธิบดี ได้แก่ 1) เขตสหพันธ์กลาง (Central Federal District) 2) เขตสหพันธ์ใต้ (Southern Federal District) 3) เขตสหพันธ์ตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwestern Federal District) 4) เขตสหพันธ์ตะวันออกไกล (Far Eastern Federal District) 5) เขตสหพันธ์ไซบีเรีย (Siberian Federal District) 6) เขตสหพันธ์อูราลส์ (Urals Federal District) 7) เขตสหพันธ์วอลกา (Volga Federal District) 8) เขตสหพันธ์คอเคซัสเหนือ (North Caucasian Federal District) และ 9) เขตสหพันธ์ไครเมีย (Crimean Federal District) จัดตั้งเมื่อ 21 มี.ค.2557 หลังจากผนวกไครเมียเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ซึ่งแต่ละเขตสหพันธ์ยังแบ่งย่อยเป็น สาธารณรัฐ (Republics) ดินแดน (Territories) แคว้น (Provinces) นครสหพันธ์ (Federal cities) แคว้นปกครองตนเอง (Autonomous oblast) และเขตปกครองตนเอง (Autonomous districts)

สหพันธรัฐ ประกอบด้วย หน่วยการปกครองรวมทั้งหมด 85 หน่วย แบ่งเป็น 22 สาธารณรัฐ (Republics) 9 เขตการปกครอง (Krais) 46 มณฑล (Oblasts) 3 นคร (Federal cities) ได้แก่ มอสโก เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก และเซวาสโตปอลซึ่งมีสถานภาพเดียวกับมณฑล 4 ภาคปกครองตนเอง (Autonomous Okrugs) และ 1 มณฑลปกครองตนเอง (Autonomous Oblast)

เศรษฐกิจ รัสเซียมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีก๊าซธรรมชาติสำรองมากที่สุดในโลก มีถ่านหินสำรองมากเป็นอันดับ 2 ของโลก มีน้ำมันดิบสำรองมากเป็นอันดับ 8 ของโลก รัสเซียผลิตและส่งออกก๊าซธรรมชาติเป็นอันดับ 1 ของโลก ผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 3 และส่งออกน้ำมันอันดับ 2 ของโลก (ปี 2558) รัฐบาลสะสมทองคำ 2,246 ตัน (มูลค่า 108,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ณ 11 ต.ค.2562) และเป็นประเทศที่ส่งออกเหล็กและอะลูมิเนียมในอันดับต้น ๆ ของโลก อย่างไรก็ตาม การที่เศรษฐกิจรัสเซียพึ่งพาภาคการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก สร้างรายได้ประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศ ทำให้ประสบปัญหาจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก เช่นที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2558-2559 ซึ่งเป็นการซ้ำเติมภาวะเศรษฐกิจรัสเซียที่อยู่ในภาวะถดถอยจากมาตรการลงโทษเศรษฐกิจรัสเซียของประเทศตะวันตกจากกรณียูเครน ซึ่งดำเนินมาตั้งแต่ปี 2557 อย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลให้มีการต่ออายุการคว่ำบาตรเป็นระยะ โดยปี 2561 เผชิญการถูกกล่าวหาจากกรณีเหตุลอบวางยาพิษนาย Sergey Skripal อดีต จนท.หน่วยข่าวกรองทหารรัสเซียและบุตรสาวในสหราชอาณาจักร ที่เมือง Salisbury และ Amesbury และปี 2563 กรณีนาย Alexei Navalny เป็นแกนนำ

อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจรัสเซียในปี 2560 เริ่มฟื้นตัวจากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของรัสเซียเอง ทั้งการส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ การขยายตัวของภาคเกษตรกรรม และการแสวงหาตลาดส่งออกให้มีความหลากหลายในทุกภูมิภาค และการปรับขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลก แม้ยังไม่มีเสถียรภาพ ขณะที่ ค่าเงินรูเบิลมีเสถียรภาพมากขึ้นจากการลดความผันผวนตามราคาน้ำมันดิบเนื่องจากข้อตกลงการจำกัดการผลิตน้ำมันของ OPEC (รูเบิลเคยผันผวนตามราคาน้ำมันมากที่สุดถึง 80% เมื่อปี 2558 โดยปี 2560 ลดเหลือ 30%) ทั้งนี้ รัสเซียและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) ประเมินสอดคล้องกันว่าเศรษฐกิจรัสเซียกลับสู่ภาวะเติบโต กับทั้งพัฒนาภาคเกษตรกรรมเพื่อรองรับความต้องการภายใน จนทำให้การผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรของรัสเซียเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่ต้นปี 2560 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในปี 2560 อยู่ที่ 2.6% โดย ก.ค.2561 GDP อยู่ที่ 1.9% แม้ยังคงเผชิญปัญหาขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา กรณียูเครน กรณีข้อกล่าวหาการแทรกแซงการเลือกตั้งสหรัฐฯ และข้อกล่าวหาเหตุลอบวางยาพิษในสหราชอาณาจักร อย่างไรก็ตาม การคงมาตรการคว่ำบาตรของสหภาพยุโรปต่อรัสเซียทำให้รัสเซียแสวงหาตลาดส่งออกใหม่อย่างจริงจังเพื่อชดเชยตลาดยุโรป ที่ยังเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของรัสเซีย

สำหรับปี 2561-2563 รัสเซียยังคงได้เปรียบดุลการค้ายุโรป โดยสินค้าที่ยุโรปนำเข้าจากรัสเซียส่วนใหญ่ ได้แก่ วัตถุดิบ พลังงาน และอาหาร โดยปี 2562 ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union-EU) ที่นำเข้าสินค้าปริมาณมากอันดับต้น ได้แก่ ฟินแลนด์ ลิทัวเนีย ขณะที่ประเทศที่นำเข้ามูลค่าสูงอันดับต้น คือ เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ อิตาลีและโปแลนด์ นอกจากนี้ รัสเซียแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งระดับทวิภาคี เฉพาะอย่างยิ่ง จีน อินเดีย อิหร่าน สิงคโปร์และซาอุดีอาระเบีย และการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศต่าง ๆ กับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union-EAEU) ที่รัสเซียเป็นแกนนำ

นอกจากนั้น รัสเซียยังร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันเพื่อพยุงและกระตุ้นราคาน้ำมันในตลาดโลกให้มีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตาม ห้วงปี 2563 ภาคผู้ประกอบการน้ำมันของรัสเซีย ได้รับ

ผลกระทบจากราคาน้ำมันตกต่ำที่สุดในรอบ 18 ปี เนื่องจาก 2 ปัจจัยสำคัญคือ ชาติอ่าวระเบียเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อตอบโต้รัสเซียที่ปฏิเสธรการปรับลดการผลิตน้ำมันตามข้อเสนอขององค์การผู้ผลิตน้ำมันเป็นสินค้าออก (Organization of Petroleum Exporting Countries-OPEC) เมื่อ 6 มี.ค.2563 และความต้องการน้ำมันของโลกลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทั้งนี้ เมื่อ 10 มิ.ย.2563 นรม.มิกาอิล โอนุมดีแผนยุทธศาสตร์พลังงานรัสเซีย ปี 2578 (Energy Strategy 2035)

สำหรับตลาดหลักทรัพย์รัสเซียปัจจุบันคือ MICEX-RTS ซึ่งเป็นการรวมตลาดหลักทรัพย์ 2 แห่งสำคัญเมื่อ ธ.ค.2554 ระหว่าง Russian Trading System (RTS) กับ Moscow Interbank Currency Exchange (MICEX) ทั้งนี้ ลักษณะพื้นฐานระบบการเงินและธนาคารรัสเซียมีผู้ประกอบการสถาบันการเงินกว่า 396 ธนาคาร โดยมีธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จำนวน 3 ราย ถือครองทรัพย์สินกว่า 51.4% ของทรัพย์สินธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดในรัสเซีย (สถานะเมื่อ 1 มี.ค.2563) โดยมีรัฐบาลถือหุ้นรายใหญ่ ได้แก่ Sberbank และ VTB Group และเป็นของเอกชนคือ Alfa Bank ทั้งนี้ ธนาคารต่างชาติในรัสเซียไม่อนุญาตให้จัดตั้งในลักษณะสาขา (branch) แต่สามารถจัดตั้งบริษัทย่อย (subsidiaries) ตามเงื่อนไขการจดทะเบียนขออนุญาต

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รูเบิล (Ruble : หรือ RUB)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 76.2530 รูเบิล/ดอลลาร์สหรัฐ (18 พ.ย.2563)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อ 1 บาท : (อัตรากลาง) 0.3959 รูเบิล (17 พ.ย.2563)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 1.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2562)

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ : ติดลบ 4.0-5.0% (ปี 2563)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : เงินเดือนประมาณ 40,070 รูเบิล หรือ 509 ดอลลาร์สหรัฐ

งบประมาณ : ขาดดุลประมาณ 23.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ห้วง ม.ค.-ก.ย.2563)

หนี้ต่างประเทศ : 461.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ก.ย.2563)

หนี้สาธารณะ : 13.7% ของ GDP เมื่อ มิ.ย.2563 หรือ ประมาณ 231.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ต.ค.2563)

ดุลบัญชีเดินสะพัด : 5,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มิ.ย.2563)

ทุนสำรองทองคำและเงินตราระหว่างประเทศ : 582,845 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ธ 31 ต.ค.2563)

แรงงาน : 72.2 ล้านคน (มิ.ย.2563)

อัตราการว่างงาน : 6.2% (มิ.ย.2563)

อัตราเงินเฟ้อ : 4.48% (ปี 2562) คาดการณ์ปี 2564 ประมาณ 3.5-4.0%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 177,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลจากศุลกากรรัสเซียปี 2562)

มูลค่าการส่งออก : 672,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลจากศุลกากรรัสเซียปี 2562)

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ โลหะ เคมีภัณฑ์ สินค้าเกษตร เครื่องจักร และชิ้นส่วนยานยนต์ อัญมณีและโลหะมีค่า ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ สิ่งทอและรองเท้า ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ และอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้ทั้งด้านพลเรือนและการทหาร

ตลาดส่งออก : จีน 14.7% เนเธอร์แลนด์ 7.6% สหราชอาณาจักร 6.6% เยอรมนี 5.4% ตุรกี 4.7% เบลารุส 4.6% คาซัคสถาน 4.2% เกาหลีใต้ 3.8% สหรัฐฯ 3.4% อิตาลี 3.0% ญี่ปุ่น 2.9% ไทย 0.1%

มูลค่าการนำเข้า : 247,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลจากศุลกากรรัสเซียปี 2562)

สินค้านำเข้า : เครื่องจักร ยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า เวชภัณฑ์และเครื่องมือทางการแพทย์ พลาสติก ผลิตภัณฑ์โลหะกึ่งสำเร็จรูป เครื่องนุ่งห่ม เหล็กและเหล็กกล้า สุขภัณฑ์ และเครื่องดื่ม

สินค้าส่งออก : แร่ พลังงาน เหล็ก สารเคมีและยาง สินค้าเกษตร เครื่องจักร ชิ้นส่วนยานยนต์ อัญมณีและโลหะมีค่า ผลิตภัณฑ์ไม้และเยื่อกระดาษ สิ่งทอและรองเท้า ผลิตภัณฑ์หนังสัตว์

ตลาดนำเข้า : จีน 23.9% เยอรมนี 10% สหรัฐฯ 5.9% เบลารุส 5.0% อิตาลี 4.3% ฝรั่งเศส 3.5% ญี่ปุ่น 3.0% เกาหลีใต้ 2.8% เวียดนาม 1.8% ไทย 0.6%

การทหาร รัสเซียเป็นมหาอำนาจด้านการทหารและมีคลังอาวุธนิวเคลียร์ (Arms Control Association ประเมินเมื่อ ก.ค.2560 ว่า รัสเซียมีหัวรบนิวเคลียร์ประมาณ 7,000 ลูก) รัสเซียเริ่มปฏิรูปการทหารตั้งแต่ปลายปี 2551 ทั้งการบริหารจัดการกำลังพลด้วยการขึ้นเงินเดือนและเงินบำนาญเมื่อต้นปี 2555 เพื่อดึงดูดบุคลากร พร้อมกับพยายามลดการเกณฑ์ทหารเพื่อเพิ่มทหารอาชีพ จัดสรรอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่เข้าประจำการในกองทัพตามแผนปรับปรุงภายในปี 2563 ตั้งเป้าหมายยกระดับการพัฒนาอาวุธไว้ 70% มีการฝึกทางทหารอย่างสม่ำเสมอทั้งภายในและกับประเทศพันธมิตร เช่น เบลารุส จีน มองโกเลีย และประเทศอดีตสหภาพโซเวียต รวมถึงการฝึกแบบฉับพลัน และพัฒนากองกำลังรบให้มีขนาดเล็กแต่มีประสิทธิภาพสูง รัสเซียประกาศหลักนิยามทางทหารใหม่ เมื่อ ธ.ค.2557 และหลักนิยามทางทะเลใหม่ เมื่อ ก.ค.2560 และระบุว่า การรับสมาชิกใหม่ของเนโท โดยเฉพาะยูเครน จอร์เจีย และมอลโดวาเป็นภัยคุกคามอย่างยิ่งต่อรัสเซีย รวมถึงกรณีมอนเตเนโกรเป็นสมาชิกเนโทอย่างเป็นทางการเมื่อ 5 มิ.ย.2560 เนื่องจากเป็นการลดทอนอิทธิพลของรัสเซียในยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ และรัสเซียประกาศหลักการป้องปรามด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (Basic Principles of the State Policy of the Russian Federation on Nuclear Deterrence) เมื่อ 2 มิ.ย.2563 นอกจากนี้ นายนิโคไล ปาตรูเชฟ ลมช.รัสเซีย ระบุเมื่อ ก.ค.2562 ว่า จะปรับปรุงยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Strategy) ของรัสเซีย ในปี 2563 อย่างไรก็ดี ยังไม่ปรากฏรายละเอียด โดยยังคงใช้ฉบับปี 2558

ทั้งนี้ ปฏิบัติการทางทหารของรัสเซียในซีเรียทั้งทางทะเลและอากาศเป็นโอกาสของรัสเซีย ในการแสดงขีดความสามารถทางทหารและประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ ซึ่งมีผลต่อการสั่งซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ของรัสเซียจากประเทศต่าง ๆ ขณะเดียวกัน ก็สร้างความวิตกกังวลให้เนโทว่าจะเผชิญภัยคุกคามจากรัสเซียมากขึ้น และมีส่วนทำให้เกิดความตึงเครียดทางทหารระหว่างเนโทกับรัสเซียตามแนวพรมแดนประเทศยุโรปตะวันออก สำหรับแผนอาวุธยุทโธปกรณ์แห่งชาติรัสเซียฉบับใหม่ ปี 2570 (State Armament

program 2027/Gosudarstvennaya Programma Vooruzheniya-GPV) จะมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการป้องกันเชิงยุทธศาสตร์ และการรับมือภัยคุกคามจากภายนอก

โครงสร้างองค์กรในกองทัพรัสเซีย ประกอบด้วย ผู้บัญชาการสูงสุดคือประธานาธิบดี โดยมีรมว.กท.รัสเซีย 1 คน รมช.กระทรวงกลาโหม 12 คน โดยมี 3 เหล่าทัพและ 2 กองกำลัง ได้แก่ บก เรืออากาศ (และอวกาศ) ขีปนาวุธยุทธศาสตร์ และกองพลร่ม

กองทัพรัสเซียมี 5 ภาค คือ ตะวันออก กลาง เหนือ (Northern Fleet ครอบคลุมมหาสมุทรอาร์กติก) ตะวันตก และใต้ รวมกำลังพล 900,000 นาย อาทิ ทบ. 280,000 นาย ทร. 150,000 นาย ทอ. 165,000 นาย รัสเซียมีกำลังพลประจำ กองพลขีปนาวุธยุทธศาสตร์ 50,000 นาย กองพลร่ม 45,000 นาย ปฏิบัติการพิเศษ 1,000 นาย กองกำลังทางรถไฟ 29,000 นาย กองหนุน 180,000 นาย และกำลังรบกึ่งทหาร 554,000 นาย นอกจากนี้ มีกำลังพลสำรอง 2,000,000 นาย

กำลังทหารในประเทศอดีตสหภาพโซเวียตรวม 7 ประเทศ ได้แก่ 1) อาร์เมเนีย มีทหารรัสเซีย 3,300 นายประจำการฐานทัพที่ 102 ที่ Gyumri และที่ฐานทัพอากาศเยเรวาน โดยรัสเซียเข้าฐานทัพจนถึงปี 2587 2) เบลารุส มีระบบป้องกันภัยทางอากาศร่วมกับรัสเซีย และรัสเซียส่ง บ.ขับไล่แบบ Su-27 และขีปนาวุธป้องกันภัยทางอากาศแบบ S-300 โดยรัสเซียเข้าสถานีเรดาร์ที่ Baranovichi และมีศูนย์บัญชาการทางทะเล 1 แห่ง 3) จอร์เจีย มีทหารรัสเซีย 7,000 นาย ที่ฐานทัพในอับคาเซียและออสเซตีใต้ (ซึ่งแยกตัวจากจอร์เจีย) โดยเข้าสั่งอำนาจความสะอาดด้านการทหารจนถึงปี 2602 4) มอลโดวา มีทหารรัสเซียประมาณ 1,500 นาย (รวมถึงทหารรักษาสันติภาพ 441 นาย) ประจำการในเขต Transdnistria 5) คาซัคสถาน รัสเซียเข้าสถานีเรดาร์ที่ Balkhash 6) คีร์กีซสถาน มีทหารรัสเซียประมาณ 500 นาย ประจำการที่ฐานทัพอากาศ Kant ที่ขยายเวลาเช่าจนถึงปี 2570 โดยเมื่อ พ.ย.2562 รัสเซียสนับสนุนเงินให้กองทัพคีร์กีซสถานกว่า 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อยกระดับระบบเรดาร์ และ 7) ทาจิกิสถาน มีทหารรัสเซีย 5,000 นาย ประจำกรมทหารราบที่ 201 ในทาจิกิสถาน และจะขยายเวลาเช่าถึงปี 2585 นอกจากนี้ รัสเซียยังรวม ทอ. (Air Force) เข้ากับกองกำลังป้องกันการบินและอวกาศ (Aerospace Defence Forces) แล้วตั้งใหม่เป็นกองทัพการบินและอวกาศ (Aerospace Forces) เมื่อ 1 ส.ค.2558 โดยเมื่อ ต.ค.2562 รัสเซียสนับสนุนเงินให้กองทัพทาจิกิสถานกว่า 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ รัสเซียมีทหาร 28,000 นาย ประจำการอยู่ในคาบสมุทรไครเมีย และเข้าฐานทัพเรือที่เมือง Tartus ของซีเรีย เพื่อส่งกำลังบำรุงและให้ความสนับสนุนทางเทคนิคแก่เรือรบรัสเซียในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมทั้งสนับสนุนการปราบปรามโจรสลัดในอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ รัสเซียและเวียตนามทำข้อตกลงอนุญาตให้เรือรบรัสเซียเข้าเทียบท่าที่อ่าวคัมรานห์ เมื่อ พ.ย.2557 ต่อมา เมื่อ ก.พ.2558 รัสเซียทำข้อตกลงขอใช้ท่าเรือของเวเนซุเอลา นิการากัว คิวบา และไซปรัส เพื่อส่งกำลังบำรุงหรือการซ่อมแซมให้แก่เรือรบรัสเซีย รวมถึงการขอใช้สนามบินในบางโอกาสเพื่อเป็นจุดแวะพักเติมเชื้อเพลิงให้แก่ บ.ทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ของรัสเซียขณะลาดตระเวน นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างเจรจาขอใช้ท่าเรือของสิงคโปร์ แอลจีเรีย และเซเชลส์ สำหรับปฏิบัติการในซีเรีย คาดว่ามีกำลังพลรัสเซียประมาณ 4,000 นาย ประจำการที่ฐานทัพเรือที่เมือง Tartus และที่ฐานทัพอากาศ Khmeimim ใน จ.Latakia

รัสเซียส่งทหารร่วมกองกำลังรักษาสันติภาพของ OSCE ในบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา และใน โคโซโว และส่งทหารร่วม กกล.รักษาสันติภาพของสหประชาชาติในโกตดิวัวร์ คองโก ไลบีเรีย ตะวันออกกลาง เซาท์ซูดาน ซาฮาราตะวันตก เฉพาะอย่างยิ่งซูดาน ซึ่งรัสเซียมีแผนตั้งฐานทัพเรือเพื่อการขนส่งและซ่อมเรือของรัสเซียในทะเลแดง ซึ่งเป็นทะเลคั่นกลางระหว่างซูดานกับซาอุดีอาระเบีย

นอกจากนี้ เมื่อ 11 พ.ย.2563 รัสเซียจัดตั้งกองกำลังสันติภาพ บริเวณฉนวนนาชิน (Lachin corridor) เพื่อควบคุมสถานการณ์และรักษาสันติภาพจากกรณีการสู้รบในพื้นที่พิพาทนาฮอร์โน-คาราบัค ระหว่างอาเซอร์ไบจานกับอาร์เมเนีย โดยรัสเซียประจำกำลังพล 1,960 นาย (จากกองกำลังรักษาสันติภาพและกองพลรักษาความสงบที่ 15) รถลำเลียงพลหุ้มเกราะ 90 คัน และอุปกรณ์พิเศษ 380 รายการ ทั้งนี้ การสู้รบดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ 27 ก.ย.2563 โดยยืดเยื้อและรุนแรงขึ้น ทั้งอาเซอร์ไบจานและอาร์เมเนียต่างประกาศกฎอัยการศึกและระดมพล โดยมีรายงานการสูญเสียกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ของทั้งสองฝ่าย โดยเคยเกิดเหตุปะทะกันรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าว ห้วงฤดูร้อนปี 2557 เมื่อ เม.ย.2559 และเมื่อ ก.ค.2563

งบประมาณด้านการทหารปี 2563-2565 ตั้งของงบประมาณปี 2563 จำนวน 47,550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (หรือ ประมาณ 3.1 ล้านล้านรูเบิล) โดยร่างงบประมาณปี 2564 จำนวน 3.24 ล้านล้านรูเบิล และปี 2565 จำนวน 3.3 ล้านล้านรูเบิล

ทบ.มีกำลังพลประมาณ 280,000 นาย แบ่งเป็นเขตยุทธศาสตร์ 4 เขต คือ 1) West ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก 2) Centre ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่เยคาเตรินเบิร์ก 3) South ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ Rostov-on-Don และ 4) East ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ Khabarovsk และมีศูนย์บัญชาการยุทธศาสตร์ร่วม ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ ถ.หลัก 2,700 คัน (รุ่น T-72B/BA 1,100 คัน, T-80BV/U 450 คัน, T-72B3 800 คัน, T-90/T-90A 350 คัน) และมี ถ.อยู่ในคลังอีก 17,500 คัน (รุ่น T-55, T-62, T-64A/B, T-72/T-72A/B, T-80B/BV/U และ T-90) ยานลาดตระเวน 1,700 คัน (รุ่น BRDM-2/2A 1,000 คัน โดยมีรุ่น BRDM-2 ในคลังอีก 1,000 คัน และรุ่น BRM-1K (CP) 700 คัน) ยานรบทหารราบหุ้มเกราะ 4,900 คัน (เช่น รุ่น BMP-1 500 คัน, BMP-2 3,000 คัน, BMP-3 500 คัน, BTR-80A 100 คัน, BTR-82A/AM 800 คัน โดยมีรุ่น BMP-1 และ BMP-2 อยู่ในคลังอีก 8,500 คัน) ยานสายพานลำเลียงพลหุ้มเกราะ 6,000 คัน (รุ่น BMO-T, MT-LB และ BRT-60/70/80) ปืนใหญ่ 4,316 กระบอก

ส่วนระบบป้องกันภัยทางอากาศมีอาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศ 1,520 ชุด เช่น แบบ 9K37/9K317 Buk (SA-11 Gadfly), 9K33M3 Osa-AKM (SA-8 Gecko), 9K35M3 Strela-120 (SA-132 Gopher), 9K330/9K331 Tor (SA-15 Gauntlet) และ 2K22 Tunguska (SA-19 Grison) อาวุธปล่อยแบบประทับบ่ายิง เช่น แบบ Igla-1 (SA-16 Gimlet), 9K38 Igla (SA-18 Grouse), 9K338 Igla-S (SA-24 Grinch) และ 9K34 Strela-3 (SA-14 Gremlin) บ.ไร้คนขับ แบบ Tu-143 Reys, Tu-243 Reys/Tu-243 Reys-D, Tu-300 Korshun, BLA-07 และ Pchela-2 อาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศ เช่น แบบ Tochka (SS-21 Scarab) และ Iskander-M (SS-26 Stone)

ทรม.มีกำลังพลประมาณ 150,000 นาย กองเรือใหญ่แบ่งเป็น 4 ภาค ได้แก่ กองเรือภาคเหนือ (Northern Fleet) กองเรือภาคทะเลบอลติก (Baltic Fleet) กองเรือภาคทะเลดำ (Black Sea Fleet) และ

กองเรือภาคแปซิฟิก (Pacific Fleet) นอกจากนั้นยังมีกองเรือเล็กทะเลแคสเปียน (Caspian Sea Flotilla) ยุทธโประกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำทางยุทธศาสตร์ 62 ลำ เรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ติดซีปนาวูธ (SSBN) 13 ลำ (เป็น Kalmar (Delta III) 3 ลำ, Delfin (Delta IV) 6 ลำ, Akula (Typhoon) 1 ลำ และ Borey 3 ลำ ทางยุทธวิธี มี 49 ลำ แยกเป็นเรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ติดอาวุธปล่อยนำวิถี (SSGN) Antey (Oscar II) 8 ลำ เรือดำน้ำโจมตีพลังนิวเคลียร์ (SSN) 17 ลำ (ได้แก่ Schuka-B (Akula II) 2 ลำ, Schuka-B (Akula I) 9 ลำ, Kondor (Sierra II) 2 ลำ, Barracuda (Sierra I) 1 ลำ และ Schuka (Victor III) 3 ลำ และเรือดำน้ำสามารถทำสงครามปราบเรือดำน้ำ (SSK) 23 ลำ (ได้แก่ Paltus (Kilo) 16 ลำ, Varshavyanka (Kilo) 6 ลำ และ Lada 1 ลำ

เรือรบหลักมี 33 ลำ ได้แก่ เรือบรรทุกเครื่องบิน Orel (Kuznetsov) 1 ลำ เรือลาดตระเวน 5 ลำ เรือพิฆาต 15 ลำ เรือฟริเกต 12 ลำ ส่วนเรือตรวจการณ์ชายฝั่งมี 95 ลำ อาทิ เรือคอร์เวต 48 ลำ เรือสะเทินน้ำสะเทินบก 45 ลำ (เป็นเรือยกพลขึ้นบก 19 ลำ เรือระบายพล 28 ลำ) และเรือส่งกำลังบำรุงและสนับสนุน 269 ลำ

ทอ.มีกำลังพลประมาณ 165,000 นาย ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ Balashikha ใกล้มอสโก และมีระบบป้องกันภัยทางอากาศร่วมในกลุ่มเครือรัฐเอกราช (CIS) ครอบคลุมรัสเซีย อาร์เมเนีย คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน ยูเครน และอุซเบกิสถาน ยุทธโประกรณ์สำคัญ ได้แก่ บ.รบรวม 1,046 เครื่อง เป็น บ.ทิ้งระเบิด 139 เครื่อง (แบบ Tu-22M3/MR Backfire C 62 เครื่อง, Tu-22MR Blackjack 1 เครื่อง, Tu-95MS/MS mod Bear 48 เครื่อง, Tu-95MSM Bear 12 เครื่อง, Tu-160 Blackjack 11 เครื่อง และ Tu-160 Blackjack 11 เครื่อง) บ.ขับไล่ 210 เครื่อง (แบบ MiG-29/MiG-29UB Fulcrum 70 เครื่อง, MiG-31B/31BS Foxhound 20 เครื่อง, MiG-31BM Foxhound 60 เครื่อง, Su-27 Flanker 50 เครื่อง และ Su-27UB Flanker 10 เครื่อง) บ.ขับไล่/โจมตีภาคพื้นดิน 323 เครื่อง (แบบ MiG-29SMT Fulcrum 36 เครื่อง, MiG-29UBT Fulcrum 6 เครื่อง, Su-27SM 2 Flanker 47 เครื่อง, Su-27SM3 Flanker 14 เครื่อง, Su-30M2 20 เครื่อง, Su-30SM 62 เครื่อง, Su-34 Fullback 86 เครื่อง และ Su-35S Flanker 52 เครื่อง) บ.โจมตี 295 เครื่อง (แบบ Su-24M/M2 Fencer 100 เครื่อง, Su-25 Frogfoot 40 เครื่อง, Su-25SM/SM3 Frogfoot 140 เครื่อง และ Su-25UB Frogfoot 15 เครื่อง) บ.ลาดตระเวน/สอดแนม 87 เครื่อง (แบบ An-30 Clank 4 เครื่อง, Su-24MR Fencer 79 เครื่อง, Tu-214ON 2 เครื่อง และ Tu-214R 2 เครื่อง) บ.ติดระบบเตือนภัยล่วงหน้า 18 ลำ (แบบ A-50/A-50U Mainstay, Il-76SKIP) บ.เติมเชื้อเพลิงกลางอากาศแบบ Il-78/Il-78M Midas รวม 15 เครื่อง บ.ขนส่ง 429 เครื่อง (ขนาดหนักรวม 111 เครื่อง เช่น แบบ An-124 Condor, An-22 Cock และ Il-76MD/MF ขนาดกลางรวม 65 เครื่อง เช่น แบบ An-12/An-12BK Cub และขนาดเบา รวม 235 เครื่อง เช่น แบบ An-24 Coke, An-26 Curl, An-72 Coaler, An-140, L-410, Tu-134 Crusty และ บ.โดยสารรวม 18 เครื่อง เช่น แบบ Tu-154 Careless) บ.ฝึก รวม 231 เครื่อง เช่น แบบ L-39 Albatros และ Yak-130 Mitten

ส่วน ฮ.โจมตี มี 340 เครื่อง (แบบ Ka-52A Hokum B 90 เครื่อง, Mi-24D/V/P Hind 100 เครื่อง, Mi-28N Havoc B 90 เครื่อง และ Mi-35 Hind 60 เครื่อง) ฮ.ทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์ 27 เครื่อง ฮ.ขนส่ง 338 เครื่อง (ขนาดหนักแบบ Mi-26/Mi-26T Halo 32 เครื่อง ขนาดกลางแบบ Mi-8/Mi-8MT/Mi-8MTsh/Mi-8MTv-5 Hip รวม 306 เครื่อง) ฮ.ฝึก 39 เครื่อง (แบบ Ka-226 19 เครื่อง และ Ansat-U 20 เครื่อง) บ.ไร้คนขับแบบ Pchela-1T ระบบป้องกันภัยทางอากาศ อาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศ เช่น แบบ S-300PS

(SA-10 Grumble)/S-300PM (SA-20 Gargoyle)/S-400 (SA-21 Growler) และ 96K6 Pantsir-S1 (SA-22 Greyhound) อาวุธปล่อยอากาศสู่อากาศนำวิถีด้วยอินฟราเรดแบบ R-27T/ET (AA-10 Alamo B/D), R-73 (AA-11 Archer), R-60T (AA-8 Apid) นำวิถีด้วย semi-active radar homing แบบ R-27R/ER (AA-10 Alamo A/C), R-33/33S (AA-9 Amos A/B) เป็นต้น

การเปิดตัวด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ที่สำคัญประจำปี 2561 อาทิ ซิปนาวุธ Sarmat กำหนดประจำการในปี 2563 ระบบต่อต้านซิปนาวุธ PL-18/Nudol A-135 ABM S-400 Iskander-M โดรนใต้น้ำพลังงานนิวเคลียร์ รถถังอัตตาจร Sprut-S M1 รถถัง T-14 Armata เครื่องบินทิ้งระเบิดยุทธศาสตร์ Tu-22M3M ฮ.Mi-26 เครื่องบินรบ MIG-35 SU-57 ปืนกลอัตโนมัติ Zu-23M รุ่น Sparka เทคโนโลยีการเติมน้ำมันเครื่องบินรบกลางอากาศ และโครงการที่อยู่ในระหว่างทดสอบและพัฒนา อาทิ S-500 การต่อต้านโดรนหุ่นยนต์รบ นอกจากนี้ เปิดทำการศูนย์เทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษาและวิจัยขั้นสูงทางทหารของรัสเซีย (Era of Military Innovation Technopolis Project) ใน 8 สาขาเฉพาะทาง อาทิ หุ่นยนต์ เทคโนโลยีชีวภาพ ความมั่นคงทางข้อมูล นาโนเทคโนโลยี เป็นต้น

การเปิดตัวด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ที่สำคัญประจำปี 2562 อาทิ ระบบหุ่นยนต์ Paladin ระบบต่อต้านอากาศยาน S-350 Vityaz และ Pantsyr-SM รถกู้ภัยทางทหารขนาดกลาง REM-KS (Wheel-based middle-size recovery vehicle) ระบบติดเครื่องอัตโนมัติในสภาวะอากาศติดลบ 50 องศาเซลเซียส (Autonomous engine starting system), รถบรรทุกติดตั้งเครนทางทหาร KMV-20K (Military boom truck) ระบบปืนใหญ่อัตตาจร 2S42 Lotos อากาศยานแบบไม่ใช้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle-UAV) Havy Hunter ตู้บรรจุสำหรับสภาพอากาศอาร์กติก (Arctic-type container) นอกจากนี้ รัสเซียอยู่ระหว่างเร่งพัฒนาศักยภาพซิปนาวุธความเร็วเหนือเสียง หลังประสบความสำเร็จในการทดสอบยิงซิปนาวุธ Kinzhal ซึ่งมีความเร็วเหนือเสียง 10 เท่าจากเครื่องบินรบไอพ่น MIG-31 เมื่อ มี.ค.2561 มีแผนประจำการอาวุธ Avangard ภายในปี 2562 สำหรับปี 2563 รัสเซียมีแผนประจำการซิปนาวุธ Sarmat (Satan 2) เรือดำน้ำแข็งรุ่นใหม่

การเปิดตัวด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ที่สำคัญประจำปี 2563 อาทิ ระบบยิง BMPT fire support vehicles, Buk-M3 surface-to-air missile (SAM) systems, TOS-2 Tosochka multiple rocket launchers (MRLs),TBS-M3 thermobaric rockets, Su-25SM3 สนับสนุนทางอากาศ, Uran-6 mine-clearing unmanned ground vehicles (UGVs) และระบบไฮบริด BMP-3-based mine-clearing platform

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับชาติตะวันตก จากกรณียูเครน รวมถึงการแสดงบทบาททางทหารนำในพื้นที่เขตอิทธิพลเก่าของรัสเซียเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ชายแดนติดหรือใกล้กับรัสเซีย และการเคลื่อนไหวทางทหารของเนโตนหลายประเทศในยุโรปที่มีพรมแดนติดรัสเซียทั้งทางบกและทะเล เฉพาะอย่างยิ่งความตึงเครียดในคาบสมุทรอาร์กติก

2) การก่อการร้าย รัสเซียยังคงเผชิญปัญหาเหตุขู่วางระเบิดและเรียกค่าไถ่เป็นสกุลเงินดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มก่อการร้ายที่มีความเคลื่อนไหวในรัสเซีย อาทิ 1) กลุ่ม Islamic State (IS) ตั้งคอเคซัสเป็นจังหวัดหนึ่งของการสถาปนารัฐอิสลาม (หรือมีชื่อสาขา Wilayat Kavkaz) หลังจากกลุ่มนิยมความรุนแรงในเชชเนีย ดาเกสถาน อินกูเซเตีย และคาบาร์ดีโน-บัลคาเรีย เผยแพร่คลิปวิดีโอเมื่อ 21 มิ.ย.2558 ให้สัตยาบันภักดีต่อกลุ่ม และมีโฆษณาชวนเชื่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ภาษารัสเซีย เพื่อหาสมาชิกใหม่ที่ใช้ภาษารัสเซียในคอเคซัสเหนือและผู้อพยพจากเอเชียกลาง นอกจากนี้ กลุ่ม Caucasus Emirate (CE) ในคอเคซัสเหนือยังคงเป็นอีกภัยคุกคามสำคัญของรัสเซีย สำหรับเหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่เกิดขึ้นเมื่อ 3 เม.ย.2560 โดยระเบิดขบวนรถไฟใต้ดินที่เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก และ 2) ลัทธิ Aum Shinrikyo (AUM) ซึ่งใช้รัสเซียเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวเพื่อโจมตีผลประโยชน์ของญี่ปุ่น

3) การจัดการภาคแรงงานในอนาคต โดยปี 2562 รัสเซียมีแรงงานอพยพจากต่างประเทศเข้ามาในรัสเซียประมาณ 2.4 ล้านคน มาจากอุซเบกิสถาน ทาจิกิสถาน คีร์กีซสถาน ยูเครน คาซัคสถาน จีน เยอรมนี อิตาลีและเซอร์เบีย ขณะที่อัตราการเกิดของชาวรัสเซียยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมาย

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ APEC, Arctic Council, ARF, ASEAN (ประเทศคู่เจรจา), BIS, BRICS, BSEC, CBSS, CD, CE, CERN (ผู้สังเกตการณ์), CICA, CIS, CSTO, EAEC, EAPC, EAS, EBRD, EAEU, FAO, FATF, G-20, G-8, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ICRM, IDA, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM (ผู้สังเกตการณ์), IPU, ISO, ITSU, ITU, ITUC (NGOs), LAIA (ผู้สังเกตการณ์), MIGA, MINURSO, MONUSCO, NSG, OAS (ผู้สังเกตการณ์), OIC (ผู้สังเกตการณ์), OPCW, OSCE, Paris Club, PCA, PFP, SCO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNISFA, UNMIL, UNMISS, UNOCI, UNSC (แบบถาวร), UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO และ ZC

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีองค์กรวิจัยทางวิทยาศาสตร์กว่า 4,000 แห่ง องค์กรหลักทางวิทยาศาสตร์ของรัสเซีย คือ สถาบันวิทยาศาสตร์ และมีสถาบันวิจัยอื่น ๆ ในสังกัดอีกหลายร้อยแห่ง แยกตามสาขา เช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ รัสเซียให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูง การส่งเสริมศักยภาพ อัจฉริยภาพของทรัพยากรบุคคลครอบคลุมทั้งพลเรือนและการทหาร เพื่อหวังเพิ่มรายได้จากการส่งออกเทคโนโลยีระดับสูงนอกเหนือจากการพึ่งพารายได้หลักจากการส่งออกด้านพลังงาน สำหรับการสร้างศูนย์นวัตกรรมที่ Skolkovo ใกล้มอสโก นายดมิตรี เมดเวเดฟ (ตำแหน่งขณะนั้น) ประกาศเมื่อ มี.ค.2553 เพื่อเป็นแหล่งรวมธุรกิจเทคโนโลยีระดับสูงเทียบเท่า Silicon Valley ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐฯ ซึ่งเริ่มสร้างเมื่อปี 2555 ยังคืบหน้าไม่มากนัก รัสเซียจะร่วมมือกับเงินผลักดันโครงการด้านอวกาศระหว่างปี 2561-2565 เช่น การสำรวจดวงจันทร์และอวกาศที่ห่างไกลออกไป พัฒนายานอวกาศและโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ และการสำรวจข้อมูลจากระยะไกล รวมทั้งมีความร่วมมือกับเงินในกรอบ BRICS นอกจากนี้ รัสเซียอยู่ระหว่างพิจารณาความร่วมมือ

ด้านอวกาศกับอินเดีย บราซิล แอฟริกาใต้ นิการากัว เมียนมา ซิลี เปรู และอาร์เจนตินา นอกจากนี้ มีแผนพัฒนา ศูนย์นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีทางทะเลร่วมกับเกาหลีใต้ สำหรับความร่วมมือระดับพหุภาคีที่โดดเด่นในปี 2562 คือการประชุมสุดยอดรัสเซีย-แอฟริกา (Russia-Africa summit) และการประชุมทางเศรษฐกิจรัสเซีย-แอฟริกา (Russia-Africa Economic Forum) ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกที่โซชี เมื่อ 23-24 ต.ค.2562 การประชุมดังกล่าวมี ประธานาธิบดีอับดุลฟัตตาห์ อัสซีซี ของอียิปต์ ร่วมเป็นประธาน และมีผู้นำประเทศแอฟริกาเข้าร่วมกว่า 40 ประเทศ

การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้บทบาททางการแพทย์และการวิจัยวัคซีนของรัสเซีย โดดเด่นขึ้น แม้ว่ารัสเซียมีจำนวนผู้ป่วยมากเป็นอันดับ 4 ของโลก (สถานะเมื่อ ธ.ค.2563) โดยรัสเซียเป็น ประเทศแรกของโลกที่ประกาศจดทะเบียนวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 ถึงจะเผชิญกับกระแสโจมตี ประสิทธิภาพและความปลอดภัย โดยรัสเซียจดทะเบียนวัคซีน Sputnik V เมื่อ 11 ส.ค.2563 พัฒนาโดย ศูนย์วิจัย Gamalei วิทยาการระบาดและจุลชีววิทยาแห่งชาติของรัสเซีย (Gamalei National Research Center for Epidemiology and Microbiology) โดยตั้งเป้าหมายขายในระดับสากลราคาไม่เกินโดสละ 10 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมอ้างว่ามีต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าวัคซีนของประเทศอื่นเนื่องจากสามารถบรรจุอยู่ในภาชนะ ที่อุณหภูมิ +2 ถึง +8 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ ยังมีวัคซีน วัคซีน EpiVacCorona ของสถาบัน Vector ซึ่งเป็นวัคซีนชนิดที่สองที่สามารถจดทะเบียนกับกระทรวงสาธารณสุขของรัสเซียเมื่อ 13 ต.ค.2563 และวัคซีน ของสถาบัน Chumakov

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 1,218 แห่ง เส้นทางรถไฟระยะทาง 87,157 กม. ถนน ระยะทาง 1,283,387 กม. และการเดินทางโดยเรือระยะทาง 102,000 กม. ทั้งในทะเลบอลติก ทะเลขาว ทะเล แดสเปียน ทะเลอาซอฟ และทะเลดำ และมีการให้บริการเรือพาณิชย์สมุทร 1,143 ลำ โดยมีของต่างชาติ 155 ลำ มีเมืองท่าที่สำคัญ ได้แก่ เมือง Kaliningrad, Nakhodka, Novorossiysk, Primorsk, Saint Petersburg และ Vostochnyy มีท่อขนส่ง condensate 122 กม. ท่อขนส่งก๊าซ 177,700 กม. ท่อขนส่งก๊าซปิโตรเลียม เหลว 1,378 กม. ท่อขนส่งน้ำมัน 80,820 กม. ท่อขนส่งน้ำมัน/ก๊าซ/น้ำ 40 กม. ท่อขนส่งน้ำมันสำเร็จรูป 13,658 กม. และท่อขนส่งน้ำ 23 กม. โทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการ 32.2 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 231.1 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 108.7 ล้านคน (ก.ค. 2559) รหัสอินเทอร์เน็ต .ru (su เป็นของสหภาพโซเวียต)

การเดินทาง เนื่องด้วยมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ในปี 2563 ไทยและรัสเซีย ระบุเส้นทางการบินพาณิชย์ระหว่างกันชั่วคราว อย่างไรก็ตามยังมีเที่ยวบินสำหรับอพยพชาวไทยกลับจาก รัสเซีย และพหุชาวรัสเซียกลับรัสเซียเป็นระยะ ก่อนวิกฤตโรค COVID-19 มีเที่ยวบินจากไทย อาทิ การบินไทย Aeroflot Russia Airlines และ S7 Airlines ไปถึง 5 เมืองของรัสเซีย ใช้เวลาประมาณ 9-12 ชั่วโมง (ไม่รวม ระยะเวลาเปลี่ยนเครื่อง) ได้แก่ มอสโก เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก วลาดิวอสต็อก เออร์กุสต์และโนโวซีเปียร์สค์ ทั้งนี้ ไทยและรัสเซียลงนามความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการระหว่างกัน

เมื่อปี 2545 ทำให้ผู้ถือหนังสือเดินทางดังกล่าวสามารถเดินทางเข้ารัสเซียได้โดยไม่ต้องขอวีซ่าและสามารถอยู่ในรัสเซียได้นานถึง 90 วัน ต่อมาเมื่อปี 2548 ทั้งสองฝ่ายลงนามความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดาระหว่างกันเพื่อจุดประสงค์ของการท่องเที่ยว ทำให้คนไทยเดินทางเข้ารัสเซียโดยไม่ต้องขอวีซ่าและสามารถอยู่ในรัสเซียได้นานถึง 30 วัน ทั้งนี้ รัสเซียมีความแตกต่างของเวลาระหว่างตะวันตกกับตะวันออก 11 เขตเวลา ส่วนเวลาของมอสโกช้ากว่าไทย 3 ชม.ระหว่าง เม.ย.-ต.ค. และช้ากว่า 4 ชม.ระหว่าง พ.ย.-มี.ค. เว็บไซต์ทางการข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยวคือ www.russiatourism.ru/en/

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) บทบาทในภูมิภาคต่าง ๆ ของรัสเซีย อาทิ ตะวันออกกลาง แอฟริกาและการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านกรอบความร่วมมือพหุภาคี อาทิ ASEAN, ARF, APEC และทวิภาคี เฉพาะอย่างยิ่งด้านการทหาร ซึ่งช่วยเสริมสถานะความเป็นประเทศหลัก (Major Country) ของรัสเซียในเวทีระหว่างประเทศ

2) ความร่วมมือระหว่างรัสเซียกับจีนทั้งด้านการเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ การทหาร และความมั่นคงเพื่อแข่งขันอิทธิพล และท้าทายระเบียบโลกเดิมที่นำโดยสหรัฐฯ โดยจีนยังเป็นประเทศที่รัสเซียให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์รอบด้าน กับทั้งมีบทบาทนำร่วมกันในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เช่น BRICS, SCO, CICA, AIIB, EAEU

3) สถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองภายในของรัสเซียซึ่งได้รับผลกระทบจากโรค COVID-19 และผลจากราคาน้ำมันโลกตกต่ำตลอดปี 2563 อีกทั้งสหรัฐฯ และประเทศตะวันตกยังคงดำเนินมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจรัสเซียอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ด้านการเมือง ปี 2563 เริ่มมีการเปลี่ยนผ่านการเมืองในระดับรัฐบาล ซึ่งมีการปรับ ครม.อย่างน้อย 2 ครั้งในห้วงปี 2563 อีกทั้งมีการประกาศปรับ/แก้ไขยุทธศาสตร์และแผนต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ ยุทธศาสตร์พลังงาน ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

4) การคงบทบาทและอิทธิพลของรัสเซียในประเทศในกลุ่มอดีตสหภาพโซเวียต ซึ่งรัสเซียถือเป็นเขตอิทธิพลและเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในทางภูมิรัฐศาสตร์ทั้งด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และความมั่นคง เฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เอเชียกลาง และพื้นที่พิพาทนากอร์โน-คาราบัค ระหว่างอาร์เมเนียกับอาเซอร์ไบจาน

5) บทบาทด้านการทหาร การส่งออกรูธยุโทปกรณ์ และการพัฒนาศักยภาพทางทะเลและอวกาศของรัสเซียที่มีแนวโน้มท้าทายสหรัฐฯ กับเนโตมากยิ่งขึ้น

6) ปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศของรัสเซีย และการขยายตัวของกลุ่ม IS ในพื้นที่คอเคซัสเหนือและเอเชียกลาง

ความสัมพันธ์ไทย-รัสเซีย

ไทยและรัสเซียถือว่า การเสด็จประพาสรัสเซียของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ระหว่าง 3-11 ก.ค.2440) เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ทางการทูต โดยวันสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับรัสเซีย คือ 3 ก.ค.2440 และจัดงานครบรอบ 120 ปีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน

เมื่อปี 2560 ที่กรุงเทพฯ มอสโก และเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สำหรับการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของ ประธานาธิบดีปูติน ในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อ ต.ค.2546 ยกกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนกัน และเมื่อปี 2550 รัฐบาลทั้งสองประเทศร่วมกัน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฉลองโอกาสครบรอบ 110 ปีความสัมพันธ์ไทย-รัสเซีย โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการในฐานะผู้แทนพระองค์ (State Visit) ระหว่าง 2-11 ก.ค.2550 เพื่อร่วมฉลองโอกาสดังกล่าว

ส่วนการเยือนและพบปะแลกเปลี่ยนระดับผู้นำ ได้แก่ นายดมิตรี เมดเวเดฟ (นรม.ขณะนั้น) เยือน ไทยระหว่าง 7-8 เม.ย.2558 และ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม.เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการ ระหว่าง 17-19 พ.ค.2559 เป็นการเยือนรัสเซียของผู้นำระดับ นรม.ของไทยครั้งแรกในรอบ 11 ปี และเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน-รัสเซีย สมัยพิเศษ (ASEAN-Russia Commemorative Summit) ที่โซชี ระหว่าง 19-20 พ.ค.2559 ในระหว่างการเยือนมีการลงนามในความตกลงทั้งสิ้น 14 ฉบับ เป็นความตกลงของภาครัฐ 6 ฉบับ และความตกลงของภาคเอกชน 8 ฉบับ ประกอบด้วย ด้านการทหาร เกษตร ประมง พลังงาน ธุรกิจการเงิน และ SME นอกจากนี้ พล.อ.ประยุทธ์ พบหารือกับประธานาธิบดีปูตินนอกรอบการประชุมสุดยอด BRICS ที่จีน เมื่อ 5 ก.ย.2560 หลังจากที่ทำนายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รมว.กระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย เยือนไทยระหว่าง 9-10 ส.ค.2560

ไทยและรัสเซียมีการหารือผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ การประชุมคณะกรรมการพลังงานระหว่าง รัสเซีย-ไทย ครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพฯ เมื่อ 18 ม.ค.2560 การประชุมคณะอนุกรรมการด้านการค้าและความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจไทย-รัสเซีย ครั้งที่ 3 ที่กรุงเทพฯ เมื่อ 21 เม.ย.2560 การประชุมคณะทำงานร่วมว่าด้วยการ หารือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับรัสเซีย ครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ค.2560 และการประชุมคณะกรรมการร่วมว่า ด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย-รัสเซีย โดยครั้งล่าสุดจัดเป็นครั้งที่ 6 ที่มอสโก ระหว่าง 14-15 ก.ค.2558

ด้านเศรษฐกิจ รัสเซียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 1 ของไทยในกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (The Commonwealth of Independent States-CIS) และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 32 ของโลก การค้าระหว่างปี 2557-2559 มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 3,077.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2557 มูลค่า การค้าไทยกับรัสเซียอยู่ที่ 4,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และชะลอตัว สำหรับการค้าเมื่อปี 2560 มูลค่าการค้า ระหว่างไทยกับรัสเซีย มีจำนวน 3,130 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 61.2% เป็นครั้งแรกในห้วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยปี 2561 มูลค่าการค้ารวม 113,153 ล้านบาท ไทยขาดดุล 38,437 ล้านบาทหรือหดตัว 16.14% ปี 2562 มูลค่าการค้ารวม 97,559.55 ล้านบาท ไทยขาดดุล 37,940 ล้านบาทหรือหดตัว 13.78%

สำหรับห้วง ม.ค.-ต.ค.2563 มูลค่าการค้ารวม 63,608 ล้านบาท ไทยส่งออก 18,284 ล้านบาท นำเข้า 45,324 ล้านบาท ไทยขาดดุลการค้า 27,039 ล้านบาท สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง อัญมณีและเครื่องประดับ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป และเม็ด พลาสติก สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ สินแร่ โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ และถ่านหิน ทั้งนี้ ไทยและรัสเซียเล็งเห็นว่า การค้ามีช่องทางขยายตัวจาก

ศักยภาพและนโยบายทางเศรษฐกิจของแต่ละฝ่าย และเห็นพ้องจะเพิ่มมูลค่าการค้าเป็น 5 เท่า หรือประมาณ 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2563

รัสเซียส่งเสริมให้ไทยร่วมลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไกลใน 8 สาขา ได้แก่ ชิ้นส่วนยานยนต์ เกษตรกรรม สินค้าอาหาร โลจิสติกส์ ศูนย์กระจายสินค้า และการผลิตสินค้าอาหารในภูมิภาคต่าง ๆ สำหรับการลงทุนของรัสเซียในไทยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2555-2559 มีทั้งสิ้น 20 โครงการ รัสเซียยื่นคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนในไทยทั้งสิ้น 20 โครงการ มูลค่า 2,202.2 ล้านบาท เฉพาะปี 2559 มีโครงการที่รัสเซียยื่นคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนในไทย 4 โครงการ มูลค่ารวม 16.9 ล้านบาท

รัสเซียเป็นตลาดที่มีศักยภาพสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เมื่อปี 2559 มีนักท่องเที่ยวรัสเซียเดินทางมาไทย 1,089,992 คน ขยายตัว 24.4% จากปี 2558 ที่มีจำนวน 884,085 คน ส่วนในปี 2560 ประมาณ 1.4 ล้านคน เนื่องจากค่าเงินรูเบิลที่แข็งค่าขึ้น ทำให้ชาวรัสเซียใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่ไทยจะเผชิญการแข่งขันกับหลายประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากชาวรัสเซียเช่นกัน เช่น ตุรกี อียิปต์ จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย สำหรับนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางมาไทยเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากขึ้น มีการใช้จ่ายต่อหัวเพิ่มขึ้น ทั้งการเลือกโรงแรมหรือการทำกิจกรรม

สำหรับห้วง ม.ค.-ธ.ค.2562 นักท่องเที่ยวรัสเซียเดินทางเข้าไทยจำนวนมากเป็นอันดับที่ 7 ของไทยหรือจำนวน 1,481,837 คน โดยมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งปีในไทยประมาณ 102,895 ล้านบาท ซึ่งสูงเป็นอันดับที่ 3 รองจากจีนและมาเลเซีย โดยค่าใช้จ่ายประมาณ 33% เป็นค่าที่พัก 24% เป็นอาหารและเครื่องดื่ม ซื้อสินค้าประมาณ 18% ค่าเดินทางในประเทศประมาณ 9% ใช้ระยะเวลาพักผ่อนในไทยเฉลี่ยประมาณ 16.9 วัน การใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 4,000 บาท/วัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ผ่านทัวร์แบบกลุ่ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ กก. เมื่อ 28 ต.ค.2563)

ขณะที่ ม.ค.-ธ.ค.2562 นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปรัสเซีย จำนวน 75,456 คน (1 เที่ยว นับเป็น 1 คน) โดยใช้จ่ายรวมทั้งปีในรัสเซียประมาณ 3,148 ล้านบาท โดยค่าใช้จ่ายประมาณ 36% เป็นค่าที่พัก 29% เป็นอาหารและเครื่องดื่ม ขณะที่การซื้อสินค้าประมาณ 17% ค่าเดินทางในประเทศประมาณ 10% ใช้ระยะเวลาพักผ่อนในไทยเฉลี่ยประมาณ 8.6 วัน การใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 4,800 บาท/วัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ผ่านทัวร์แบบกลุ่ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ กก. เมื่อ 30 ต.ค.2563)

ความตกลงที่สำคัญระหว่างไทยกับรัสเซีย : ความตกลงว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต การค้าและความสัมพันธ์ทางด้านกงสุลตามปกติ (ปี 2484) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า (25 ธ.ค.2513) พิธีสารว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (12 พ.ค.2530) ข้อตกลงเกี่ยวกับการปรึกษาหารือทวิภาคีระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ (ปี 2531) ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทวิภาคี (15 ก.ย.2536) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของรัสเซีย (11 ก.ค.2540) อนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้ (23 ก.ย.2542 มีผลบังคับใช้ 15 ม.ค.2552) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรม (25 ก.พ. 2543) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (17 ต.ค.2545) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตและราชการ (17 ต.ค.2545)

ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนต่างตอบแทน (17 ต.ค.2545) ความตกลงว่าด้วยข้อยุติ การชำระหนี้ที่รัสเซียค้ำประกันราชอาณาจักรไทย (21 ต.ค.2546) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสนับสนุน ด้านการส่งกำลังบำรุงทางทหาร (21 ต.ค.2546) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (1 ธ.ค.2547) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดา (13 ธ.ค.2548) ช่วงปี 2551-2554 แผนการหารือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับปี 2551-2554 (24 ก.ค.2551) แผนปฏิบัติการร่วม ว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือ ฉบับปี 2553-2557 (27 พ.ย.2552) ข้อตกลงด้านปฏิบัติการเกี่ยวกับเอกสาร ระหว่างธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) กับธนาคาร Vneshtorgbank ของ รัสเซีย (27 พ.ย.2552) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสภาธุรกิจ (27 พ.ย.2552) ความตกลงว่าด้วย ความร่วมมือทางวัฒนธรรม (25 ก.พ.2543) พิธีสารความตกลงการชำระหนี้ค่าข้าวระหว่างไทยกับรัสเซีย จำนวน 36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (31 พ.ค.2554) เมื่อ 8 เม.ย.2558 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเทคนิค ทางทหารระหว่างไทยกับรัสเซีย (14 ก.ย.2560) บันทึกความเข้าใจด้านการปกป้องสุขอนามัยและระบาดวิทยา สุขภาวะของประชาชนระหว่างสำนักงานคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและสวัสดิภาพของมนุษย์แห่งสหพันธรัฐรัสเซีย และกระทรวงสาธารณสุขแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ย.2560) โครงการความร่วมมือส่งเสริมการท่องเที่ยว ระหว่างปี 2561-2563 ภายใต้กรอบการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน + 3 (24 ม.ค.2561) นอกจากนี้ ปี 2561 อยู่ระหว่างขั้นตอนเตรียมลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและ คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Commission-EEC) และอยู่ระหว่างดำเนินการ เปิดทำการกงสุลใหญ่สหพันธรัฐรัสเซียประจำภูเก็ต

ระหว่างการเมืองไทยของ นรม.เมตเวเดฟ เมื่อ เม.ย.2558 มีการลงนามในความตกลง ระหว่างภาครัฐไทย-รัสเซีย จำนวน 8 ฉบับ ได้แก่ 1) บันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงพลังงานไทยกับ กระทรวงพลังงานรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงาน 2) แผนการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ระหว่างไทยกับรัสเซีย 2558-2560 3) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมไทย กับกระทรวงวัฒนธรรมรัสเซีย 4) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไทยกับสำนักงานเพื่อการควบคุมยาเสพติดรัสเซีย 5) บันทึก ความเข้าใจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของไทยกับกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจรัสเซีย 6) บันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงพาณิชย์ไทยกับกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจรัสเซียเพื่อขยายและยกระดับ ความสัมพันธ์ด้านการค้าและเศรษฐกิจ และอำนวยความสะดวกให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจของทั้ง สองประเทศ (MoU on Extension of Trade-Economic Cooperation) 7) ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับรัฐบาลรัสเซียว่าด้วยความร่วมมือด้านเทคนิคทหาร และ 8) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้าน ความมั่นคงระหว่างสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติแห่งราชอาณาจักรไทยและสภาความมั่นคงแห่ง สหพันธรัฐรัสเซีย

ส่วนการเยือนรัสเซียของ พล.อ.ประยุทธ์ เมื่อ พ.ค.2559 มีการลงนามในความตกลงภาครัฐ ได้แก่ 1) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการทหาร 2) บันทึกความเข้าใจเรื่องความร่วมมือในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลธุรกรรมระหว่างสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไทยกับหน่วยข่าวกรองทาง

การเงินรัสเซีย 3) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไทยกับกระทรวงเกษตรรัสเซีย 4) บันทึกความเข้าใจด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสหพันธรัฐรัสเซียและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไทย 5) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจแห่งสหพันธรัฐรัสเซียเพื่อขยายและยกระดับความสัมพันธ์ด้านการค้าและเศรษฐกิจ และอำนวยความสะดวกให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจของทั้งสองประเทศ และ 6) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการควบคุมความปลอดภัยผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่จับจากธรรมชาติและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงที่นำเข้าและส่งออกระหว่างกรมประมงแห่งราชอาณาจักรไทยกับสำนักงานเฝ้าระวังสุขอนามัยพืชและสัตว์แห่งสหพันธรัฐรัสเซีย โดยการพบหารือครั้งสำคัญระหว่าง พล.อ.ประยุทธ์ กับ ประธานาธิบดีปูติน เกิดขึ้นเมื่อ 14 พ.ย. 2561 นอกรอบการประชุมสุดยอดรัสเซีย-อาเซียน (Russia-ASEAN Summit) ครั้งที่ 3 ที่สิงคโปร์

สำหรับการเยือนไทยครั้งล่าสุดของ นายเมตเวเดฟ (นรม.ขณะนั้น) เมื่อ 3-4 พ.ย.2562 เพื่อร่วมการประชุม East Asia Summit (EAS) ที่กรุงเทพฯ โดยมุ่งเน้นการขยายความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครอบคลุมการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทคโนโลยีดิจิทัล ความท้าทายและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และการประชุม ASEAN Business and Investment Summit

นอกจากนี้ ห้วงปี 2562 มีความร่วมมือด้านต่าง ๆ อาทิ 1) ด้านสาธารณสุข ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขไทยร่วมกับประเทศรัสเซีย จัดประชุม “เตรียมความพร้อมและตอบโต้โรคติดเชื้อที่อาจมีแนวโน้มเกิดการระบาดในภูมิภาค” เมื่อ 16-17 ต.ค.2562 ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการเตรียมความพร้อมตอบโต้สถานการณ์ของโรคติดเชื้อแก่ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวนกว่า 60 คน จาก 14 ใน 18 ประเทศสมาชิก (ข้อมูลจาก สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ / สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ กรมควบคุมโรค) 2) ด้านโทรคมนาคม กสทช. ร่วมกับกระทรวงพัฒนาดิจิทัล โทรคมนาคมและการสื่อสารมวลชนของรัสเซียร่วมจัดประชุม “Forum on Digital Cooperation” เมื่อ 19-20 ก.ย.2562 เพื่อการอำนวยความสะดวกและบริการการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ และแผนเปิดให้บริการ 5G นโยบายความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และแนวทางการป้องกันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต และ 3) ด้านการทหาร ผู้บัญชาการทหารเรือไทยและรัสเซียลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงกลาโหมทั้งสองประเทศ ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือ

สำหรับปี 2563 ความร่วมมือด้านการทหาร ได้แก่ 1) ความตกลงว่าด้วยการรับกำลังพลของราชอาณาจักรไทยเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาทางทหารของกระทรวงกลาโหมแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย (Agreement No. 173/3/764-1 on the Requirements for the Admission of Servicemen of the Kingdom of Thailand for Training in Military Educational Establishments of the Ministry of Defence of the Russian Federation) 2) ทร.รัสเซียมอบทุนศึกษาต่อที่โรงเรียนนายเรือรัสเซียเป็นระยะเวลา 6 ปี ซึ่งเป็นการส่งนักเรียนนายเรือไทยไปศึกษาหลักสูตรที่รัสเซียเป็นครั้งแรกในรอบ 114 ปี

นายวลาดีมีร์ วลาดีมีโรวิช ปูติน
(Vladimir Vladimirovich Putin)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีรัสเซีย
เกิด	7 ต.ค.2495 (อายุ 69 ปี/ปี 2564)
สถานที่เกิด	เลนินกราด (ปัจจุบัน คือ เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก)
สถานภาพ	หย่ากับนางลุดมีลาเมื่อ มิ.ย.2556 มีบุตร 2 คน คือ 1) มาเรีย (อายุ 36 ปี/ปี 2564) และ 2) คาเทรีน่า (อายุ 35 ปี/ปี 2564)
การศึกษา	
ปี 2503-2511	- เรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนหมายเลข 193 เลนินกราด จบเกรด 8 จึงเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่โรงเรียนหมายเลข 281
ปี 2513-2518	- นิติศาสตรมหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเลนินกราด หลังจากนั้น นายอนาโตลี ซอบซัค (ขณะนั้นเป็นศาสตราจารย์สอนกฎหมาย) ชักชวนให้ร่วมทำงานกับ KGB ในทันที
ประวัติการทำงาน	
ปี 2518-2527	- ทำงานกับ KGB เริ่มต้นที่แผนกเลขานุการ และย้ายไปอยู่ฝ่ายข่าวกรองต่างประเทศประจำเลนินกราดก่อนกลับเข้ารับการฝึกอบรมด้านข่าวกรองที่มอสโก
ปี 2528-2533	- ย้ายไปประจำในเยอรมนีตะวันออก (เมืองเบอร์ลินและเดรสเดน)
ปี 2533	- กลับรัสเซีย โดยเข้าทำงานเป็นผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเลนินกราด รับผิดชอบด้านต่างประเทศ และเป็นที่ปรึกษาของนายซอบซัค ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารเลนินกราดแห่งสหภาพโซเวียต

- 12 มิ.ย.2534-ปี 2539 - เข้าร่วมการเมืองระดับท้องถิ่น หลังการล่มสลายของอดีตสหภาพโซเวียต โดยลาออกจาก KGB และร่วมเป็นทีมงานของนายชอบซัค ซึ่งขณะนั้นเป็นนายกเทศมนตรีเมืองเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก โดยนายบูตินดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการด้านการกิจการระหว่างประเทศ
- มี.ค.2537-ก.ย.2539 - รองนายกเทศมนตรีเมืองเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก รับผิดชอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- ก.ย.2539-ก.ค.2541 - เข้าร่วมงานในทำเนียบประธานาธิบดีบอริส เยลต์ซิน
- 25 ก.ค.2541 - ผู้อำนวยการหน่วยต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย (FSB) ซึ่งเดิมคือ KGB
- 29 มี.ค.2542 - เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และควบตำแหน่งผู้อำนวยการ FSB
- 9 ส.ค.2542 - รอง นรม.คนที่ 1 ของรัสเซีย
- 19 ส.ค.2542 - นรม.รัสเซีย
- 31 ธ.ค.2542 - รักษาการตำแหน่งประธานาธิบดีรัสเซีย หลังจากนายเยลต์ซินลาออกอย่างกะทันหัน
- 26 มี.ค.2543-มี.ค.2551 - ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี 2 สมัยติดต่อกันจากการได้รับเลือกตั้ง
- 8 พ.ค.2551-มี.ค.2555 - ดำรงตำแหน่ง นรม.รัสเซีย
- 4 มี.ค.2555 - ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีรัสเซียด้วยคะแนนเสียง 63.6%
- 7 พ.ค.2555 - สภานิติบัญญัติเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 3
- 18 มี.ค.2561 - ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีรัสเซียด้วยคะแนนเสียง 76.6%
- 7 พ.ค.2561 - สภานิติบัญญัติเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 4
-

คณะรัฐมนตรีรัสเซีย

(ประกาศแต่งตั้งเมื่อ 21 ม.ค.2563 และปรับเปลี่ยน 5 ตำแหน่งเมื่อ 10 พ.ย.2563)

นรม.	Mikhail Mishustin
รอง นรม.คนที่ 1	Andrei Belousov
รอง นรม.และหัวหน้าสำนักงานทำเนียบรัฐบาล	Dmitry Grigorenko
รอง นรม.ฝ่ายนโยบายการเงิน การคลัง	Alexei Overchuk
รอง นรม.ฝ่ายเศรษฐกิจ อสังหาริมทรัพย์และผังเมือง	Viktoria Abramchenko
รอง นรม.ฝ่ายกลาโหมและอุตสาหกรรมอวกาศ	Yury Borisov)
รอง นรม.ฝ่ายเคหะและสาธารณูปโภค	Marat Khusnullin
รอง นรม.และผู้แทนประธานาธิบดีประจำตะวันออกไกล	Yury Trutnev
รอง นรม.ฝ่ายวัฒนธรรมและกีฬา	Dmitry Chernyshenko
รอง นรม.ฝ่ายนโยบายสังคม แรงงาน สุขภาพ และบำนาญ	Tatyana Golikova
รอง นรม.	Alexander Novak
รมว.กระทรวงการคลัง	Anton Siluanov
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Vladimir Kolokoltsev
รมว.กระทรวงพลังงาน	Nikolai Shulginov
รมว.กระทรวงการพัฒนาเศรษฐกิจ	Maksim Reshetnikov
รมว.กระทรวงแรงงานและการคุ้มครองทางสังคม	Anton Kotyakov
รมว.กระทรวงคมนาคม	Vitaly Saveliev
รมว.กระทรวงกีฬา	Oleg Matystin
รมว.กระทรวงเกษตร	Dmitry Patrushev
รมว.กระทรวงการพัฒนาดิจิทัลและสื่อสารมวลชน	Maksut Shadayev
รมว.กระทรวงพัฒนาภาคตะวันออกไกลและอาร์กติก	Alexei Chekunov
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า	Denis Manturov
รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Alexander Kozlov
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Sergei Kravtsov
รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์และการศึกษาขั้นสูง	Valery Falkov
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม	Olga Lyubimova
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Mikhail Murshko
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Konstantin Chuichenko
รมว.กระทรวงกลาโหม	Sergey Shoigu
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Sergey Lavrov
รมว.กระทรวงป้องกันพลเรือน สถานการณ์ฉุกเฉิน และบรรเทาสาธารณภัย	Yevgeny Zinichev
รมว.กระทรวงโยธา การเคหะและสาธารณูปโภค	Irek Faizullin